



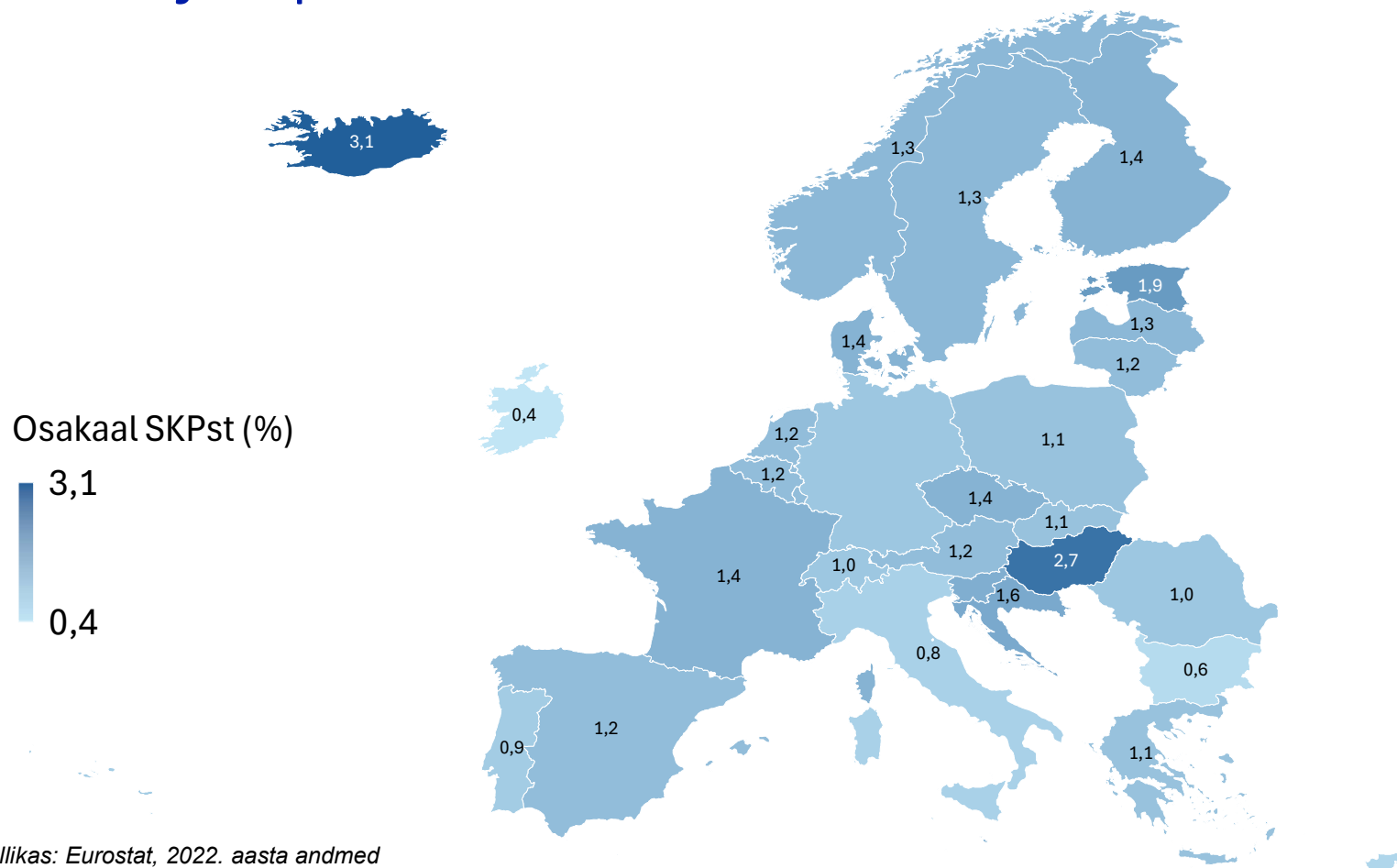
ARENGUSEIRE KESKUS

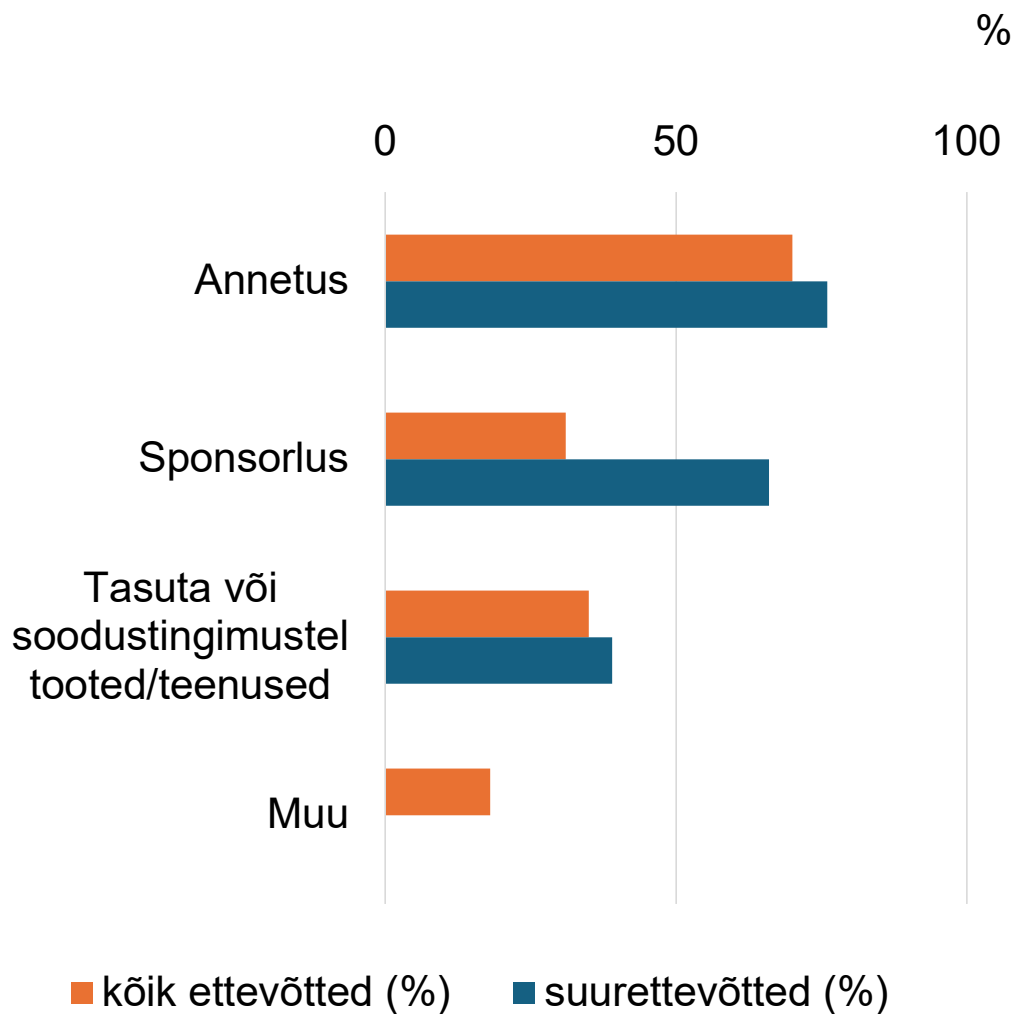
Eraraha kaasamise stsenaariumid kultuuri- ja spordivaldkonnas

Uku Varblane

Arenguseire Keskuse uuringute juht

Eesti avalik sektor ei pruugi suuta lähikümnnenditel kultuuri ja spordi rahastamist oluliselt kasvatada

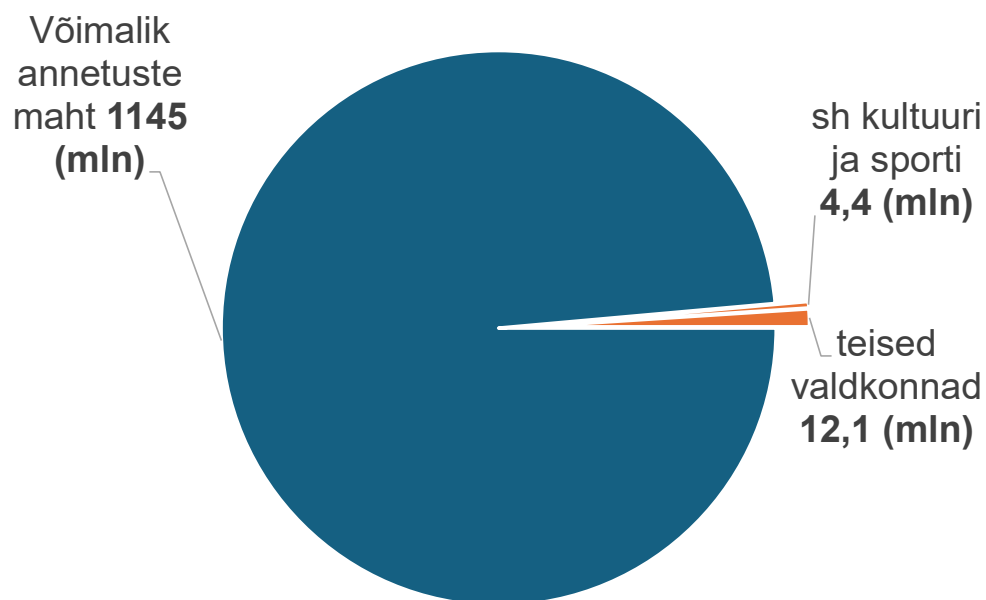




Allikas: E&Y, 2024

Annetamine ja sponsorlus on levinumad viisid, kuidas ettevõtted kultuuri- ja spordiasutusi toetavad

Ettevõtete võimalikust annetuste mahust jõuab kultuuri- ja spordiasutusteni ca 0,4%



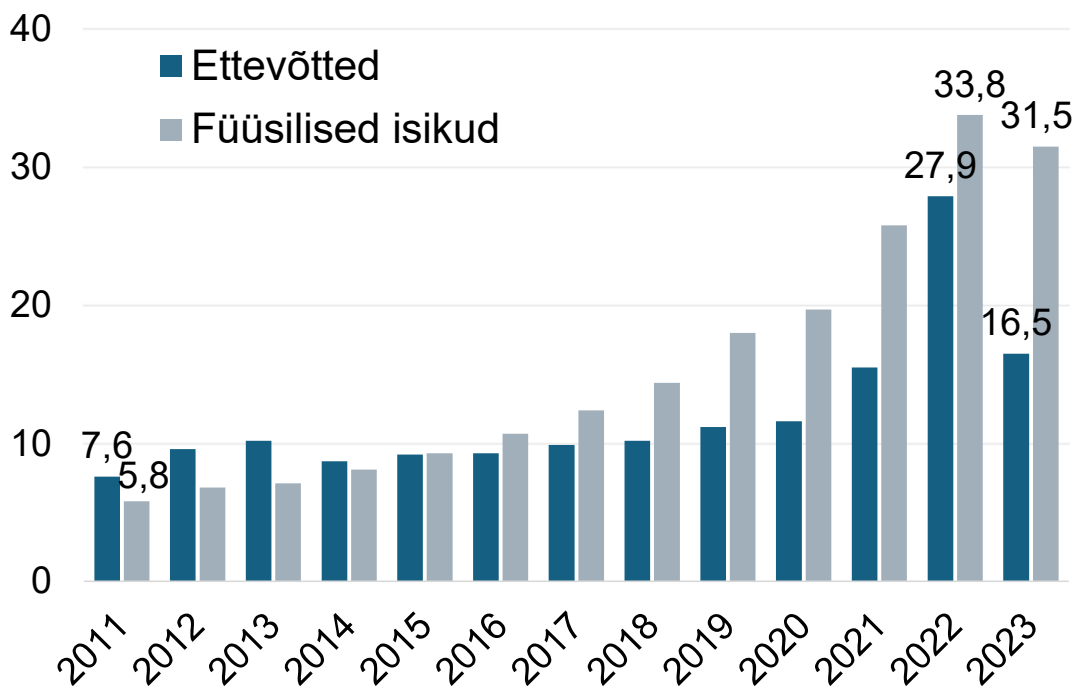
Allikas: Statistikaamet, EMTA andmed

Suurimad kultuuri- ja spordivaldkonna annetuskogujad 2023 (eur)

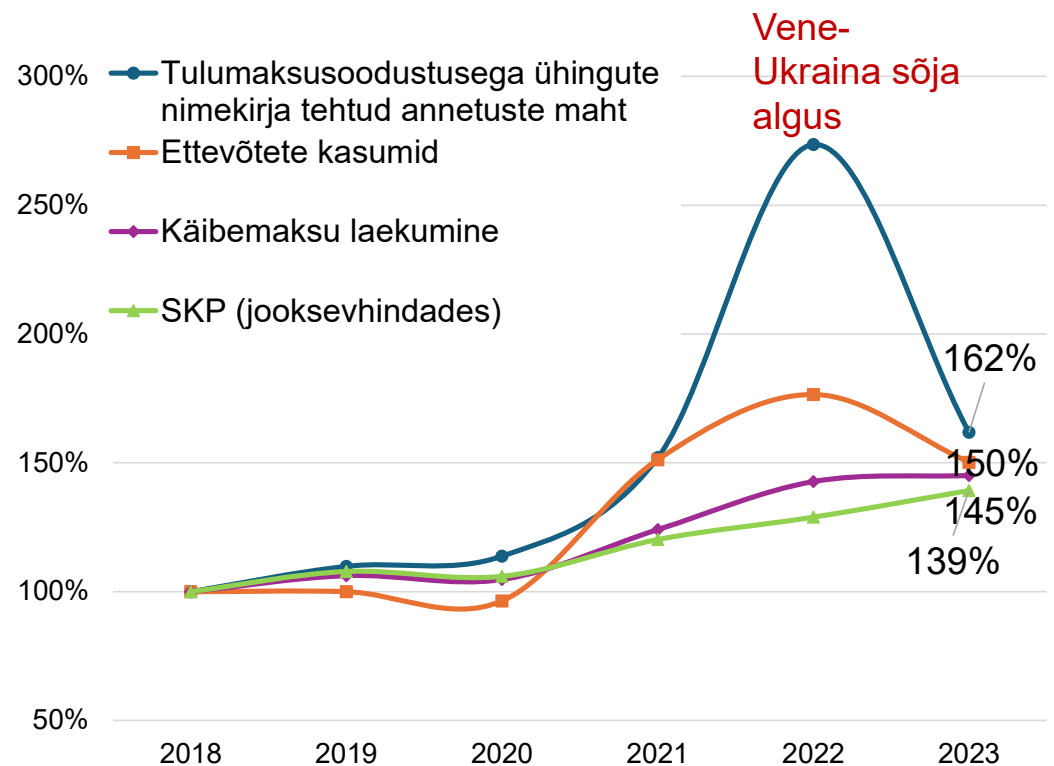
1. Spordiselts, MTÜ	751 788
2. Eesti Maadlusliit	444 580
3. Eesti Rahvuskultuuri Fond, SA	423 373
4. Eesti Olümpiakomitee	307 250
5. Eesti Suusaliit	294 696
6. Telia Spordiklubi	217 360
7. Tennise Toetusgrupp	210 199
8. Eesti Kriketi Liit	200 020
9. MTÜ Raadio 7 UCB Meedia	176 195
10. Eesti Terviserajad	168 000

Allikas: EMTA INF9 andmed

Ettevõtete annetused MTÜ ja SA nimekirjas olevatele ühendustele jäävad eraisikutele alla



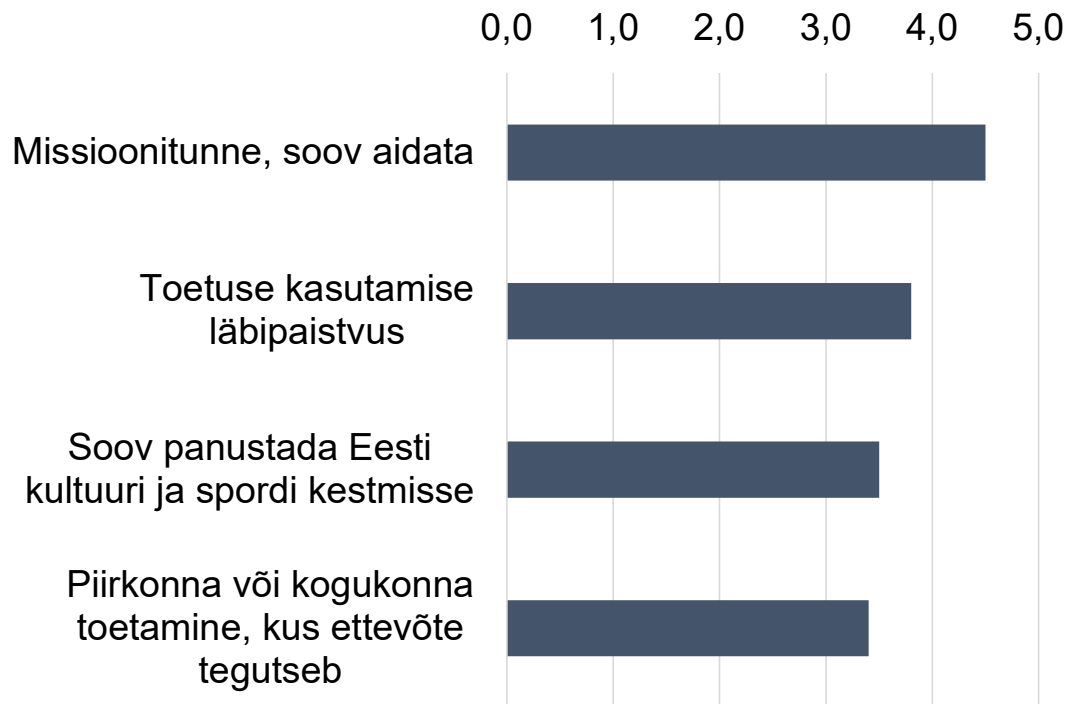
Allikas: EMTA INF4 deklaratsioonid, autorite kohendused



Allikas: Statistikaamet, EMTA INF4 deklaratsioonid

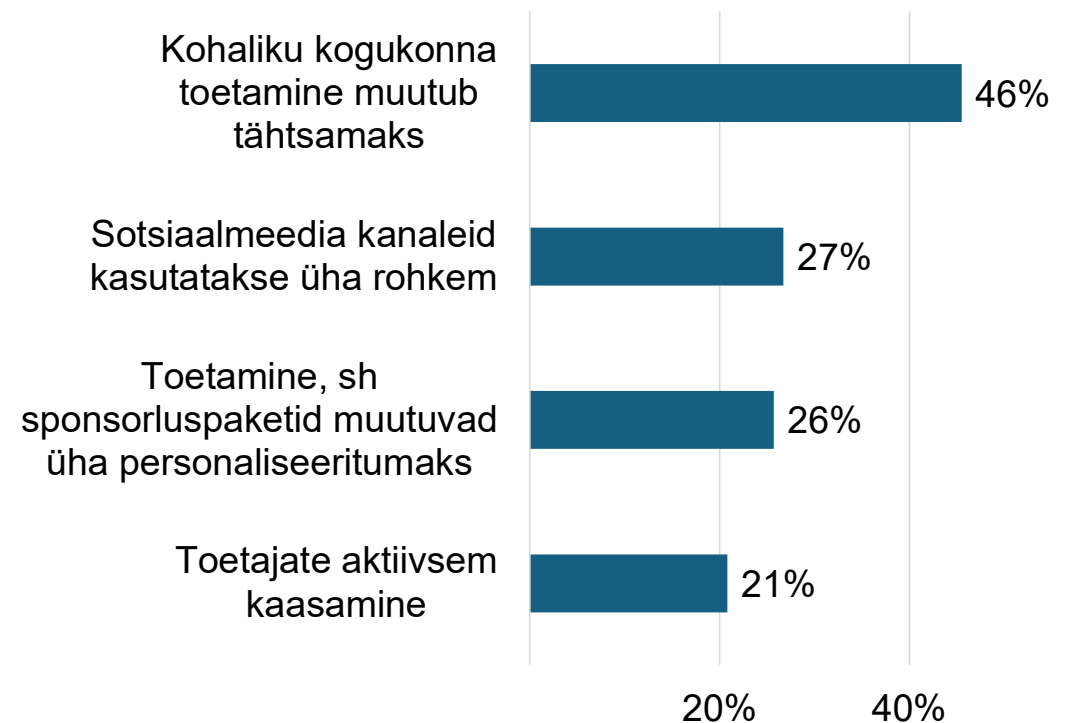
Toetavaid ettevõtteid motiveerib enim missioonitunne. Olulisim tulevikutrend on kohaliku kogukonna toetamine.

Ettevõtete hinnangud toetamise **motiivide** kohta
(1 – üldse mitte oluline ... 5 – väga oluline)



Allikas: Norstat/EY, 2024 (n=250)

Ettevõtete hinnangud suurima mõjuga **tulevikutrendide** kohta
kultuuri- ja spordi toetamisel (%)



Allikas: Norstat/Arenguseire Keskus, 2024 (n=101)

Erarahastuse
globaalsed
suundumused:
digitaliseerimine,
strateegiline
annetamine ja mõju
hindamine

Digitaalsed lahendused muudavad annetuste kogumise lihtsamaks, aga suurendavad konkurentsi

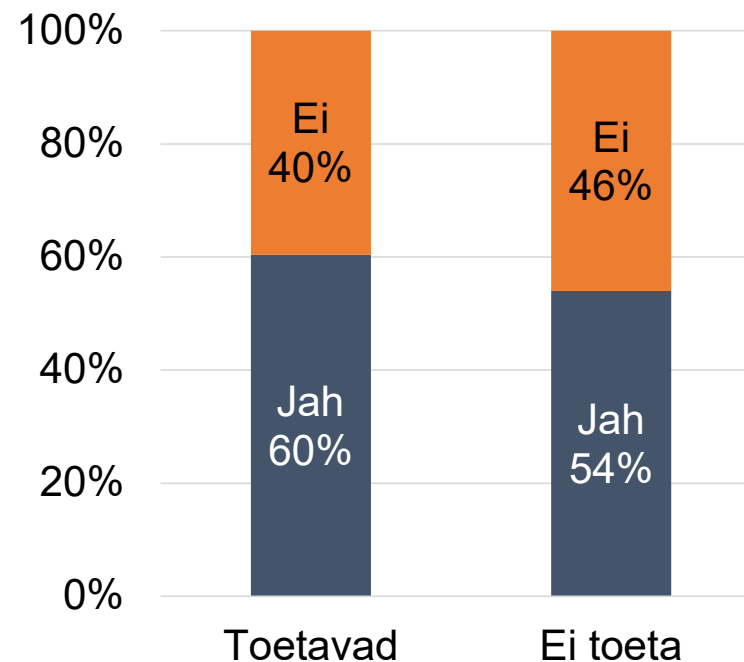
Kasvab annetajate kaasamine organisatsiooni tegevusse

Tähtsust koguvad sotsiaalsed eesmärgid ehk strateegiline annetamine

Kasvab annetustele kehtivate maksuerisuste mitmekülgsus – maksusoodustuste kõrvale on tekkimas ka teisi viise, näiteks annetuste võimendamise ja maksude suunamise skeemid

Suurem teadlikkus ja tugevam annetuskultuur toetaksid erarahastamise kasvu

Ettevõtete teadlikkus annetustele kehtivatest maksusoodustustest

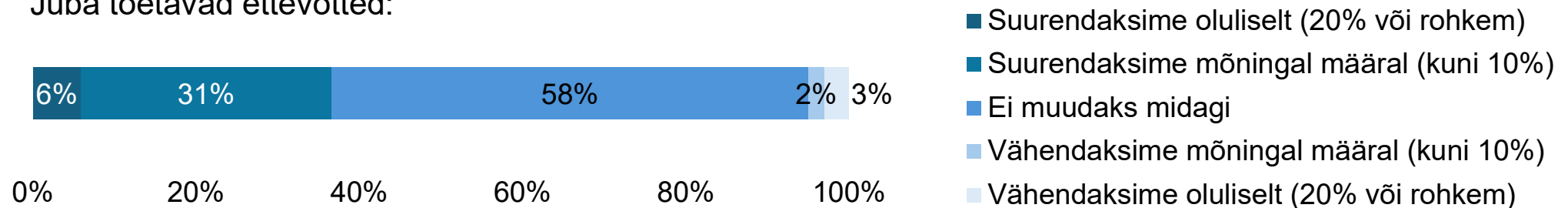


Allikas: Norstat/Arenguseire Keskus, 2024 (n=101, n=100)

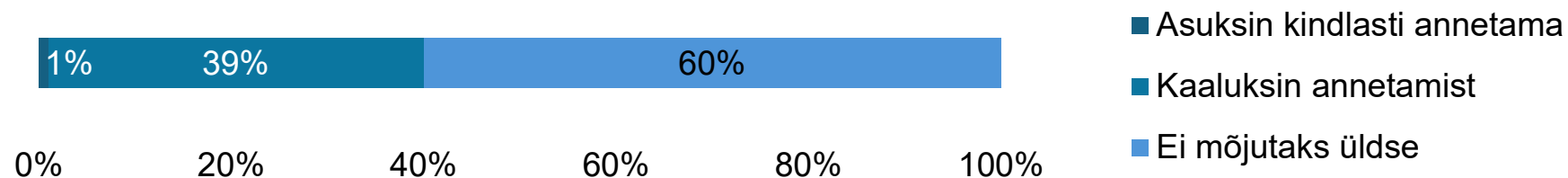
Riigipoolne annetuste võimendamine mõjutaks kuni 40% ettevõtteid rohkem annetama

Kuidas mõjutaks ettevõtte annetuskäitumist, kui riik lisaks igale annetatud 1 eurole 0,5 eurot juurde?

Juba toetavad ettevõtted:

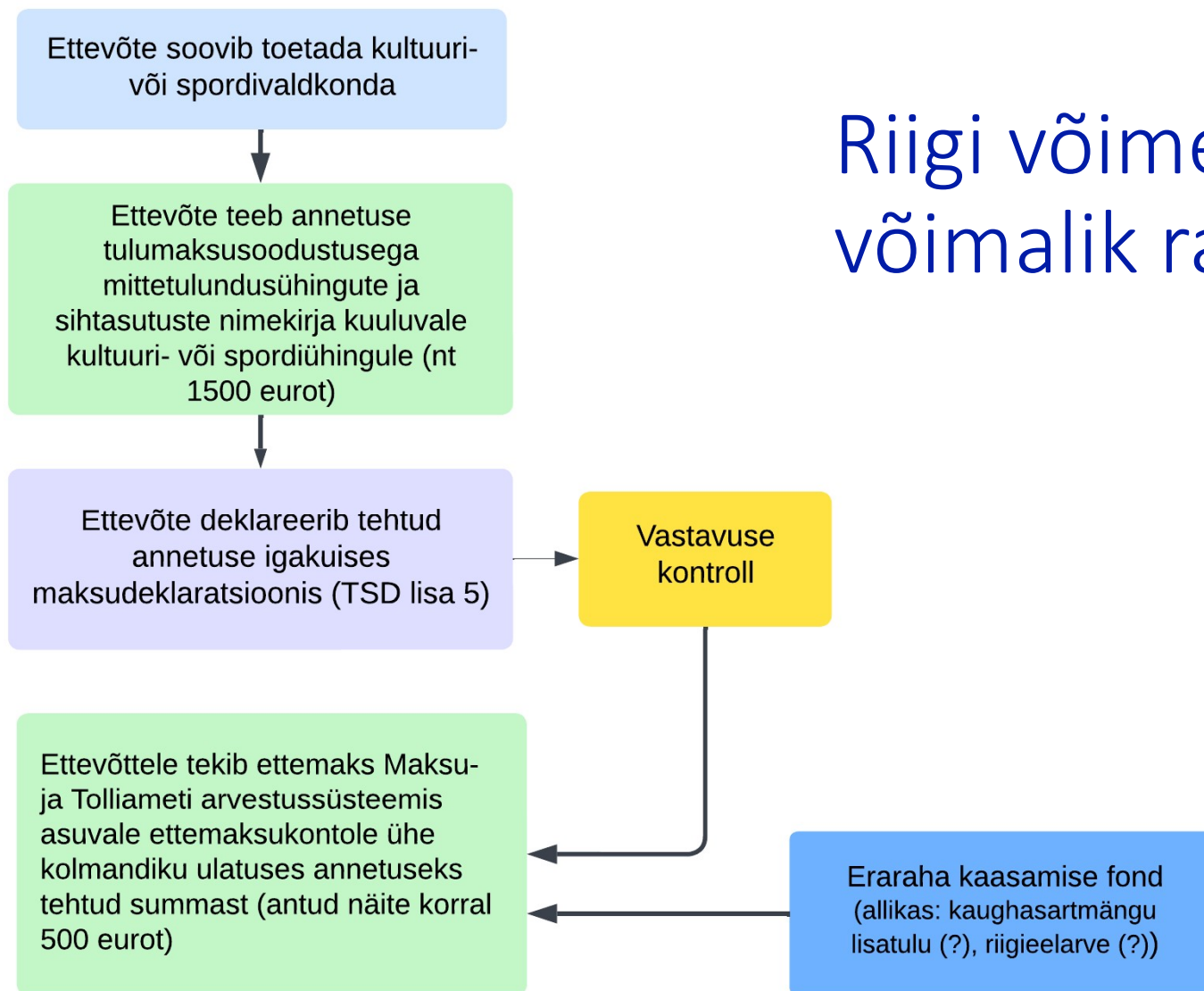


Ettevõtted, mis praegu ei toeta:



Allikas: Norstat/Arenguseire Keskus, 2024 (n=101, n=100)

Riigi võimenduse üks võimalik rakendusviis



Eraraha kaasamise kolm stsenaariumit

Baasstsenaarium

- Annetusi tegevate ettevõtete osakaal jääb tänasele tasemele ehk ca **0,5%** kõigist ettevõtetest
- Annetajate arv ja summa kasvab samas tempos ettevõtete arvu ja kasumite kasvuga

Ettevõtted +

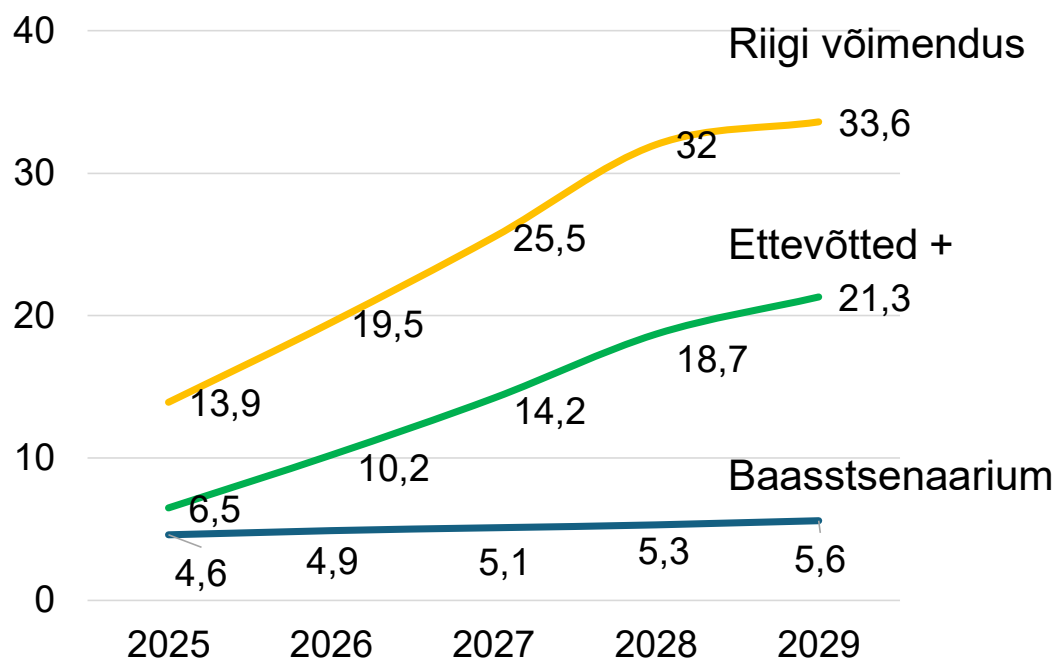
- Annetusi tegevate ettevõtete osakaal kasvab edaspidi **0,5** protsendipunkti võrra aastas – näiteks tänu aktiivsemale teavitustegevusele
- Maksimaalne osakaal ettevõtetest, mis hakkavad annetusi tegema on **3%**
- Koos annetajate ringi laienemisega väheneb keskmine annetussumma ja selle osakaal kasumist

Riigi võimendus

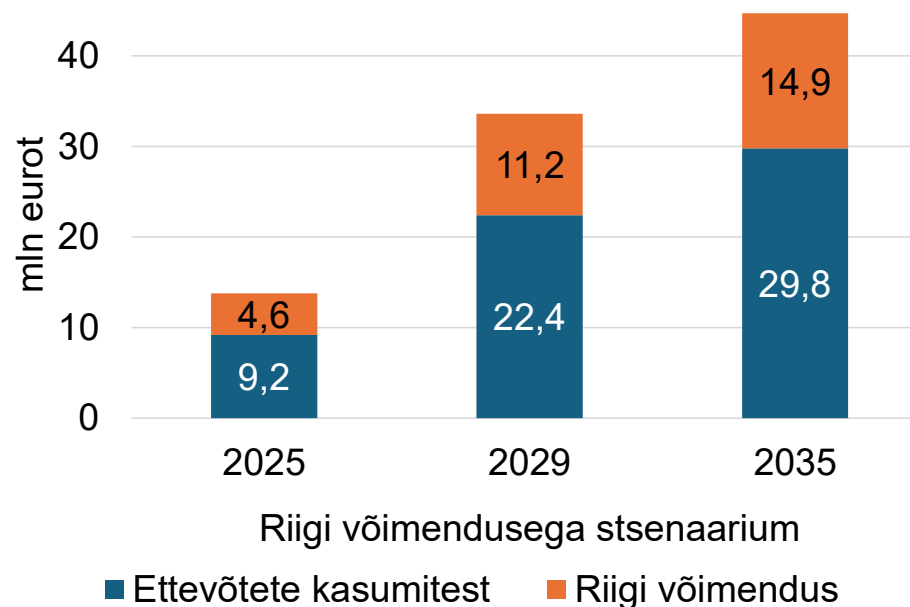
- Keskmine osakaal **kasumist**, mis ettevõtted suunavad annetusteks on **3%**
- Riik lisab **igale annetatud 1 eurole 0,5 eurot** juurde
- Esimesel aastal hakkab skeemi kasutama **3%** ettevõtetest, igal järgneval aastal lisandub **1%**
- Maksimaalne osakaal ettevõtetest, mis hakkavad antud skeemi alusel annetusi tegema on **6%**

Suurima annetuste mahu toob riigi võimendusega stsenaarium

Annetuste saajate tulud (mln)



Erasektori annetuste võimendamine vähendab riigi tulusid, kuid võimendab eraraha kaasamist



Spordi- ja kultuurivaldkonda eraraha kaasamisega seotud tulused saab hinnata mitmel tasandil

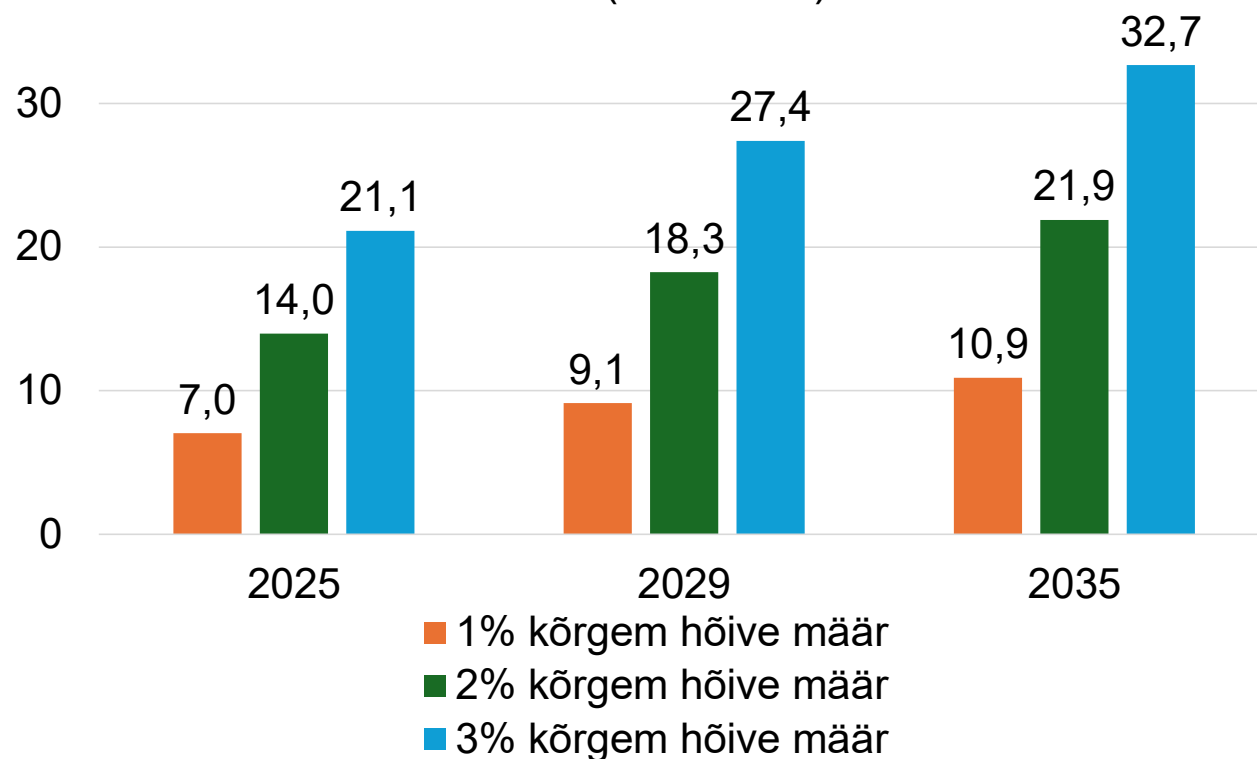
- Iga spordi- valdkonda investeeritud euro kasvatab SKPd 1,4 euro võrra, loome- ja meelelahutus- valdkonnas 1,2 euro võrra

	Baasstsenaarium		Ettevõtted +		Riigi võimendus	
	2025	2035	2025	2035	2025	2035
Annetuste maht (mln)	4,6	7,5	6,5	29,8	13,9	44,7
..sh riigi osa	0	0	0	0	4,6	14,9
Maksutulu (mln)	1	1,7	1,4	6,7	3,1	10
Lisandväärtuse kasv (mln)	2,8	4,5	3,9	18,1	8,4	27,1
Kogutoodangu kasv (mln)	6,6	10,6	9,2	42,3	19,7	63,5
Sotsiaalne tulu (mln)	8,8	14,2	12,4	57	26,5	85,5

1% kõrgem hõivemäär 65+ vanusegrupis toob riigile 7 mln eurot täiendavat tulumaksutulu

- Liikumis- ja spordiharjumus ning kultuuritegevuses osalemine võib hoida inimesi kauem hõives ja aktiivsena
- 65-aastaste ja vanemate seas teenib tulu ca 13,1% inimestest

Kauem hõives püsimisega seotud täiendav füüsilise isiku tulumaksu laekumine (mln eurot)



Kultuuri- ja spordiinvesteeringute mõjud on mitmekesised

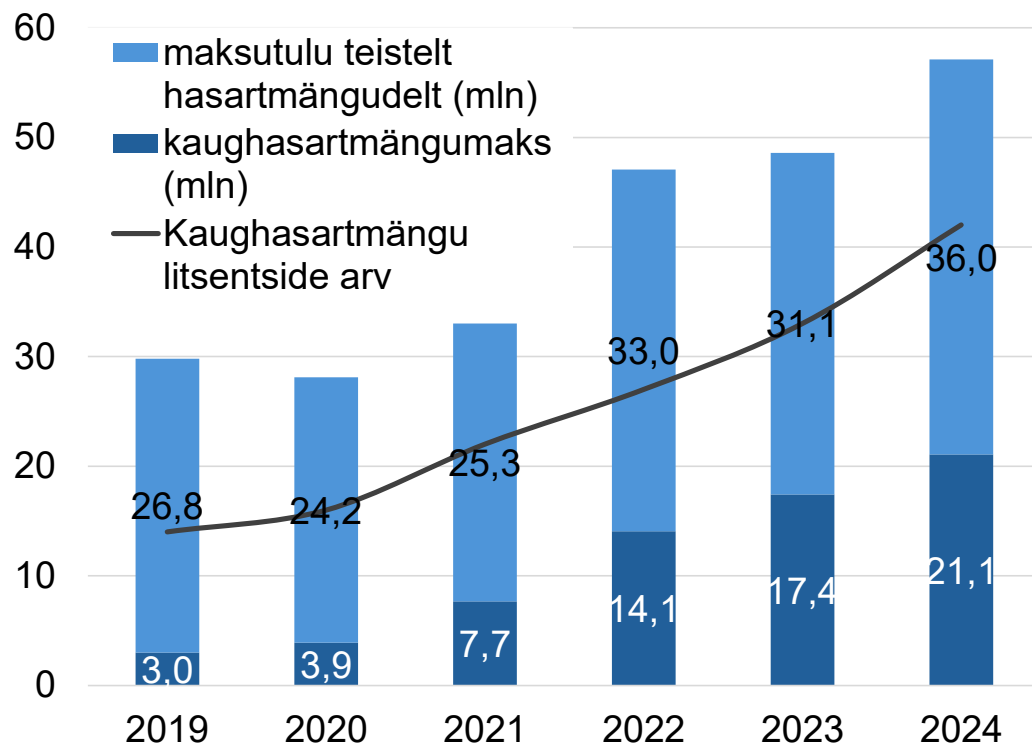
- Kultuuri suursündmused toovad majanduslikku tulu, tugevdavad kogukonna identiteeti ja toetavad kohalikku ettevõtlust
- Väikesed kultuurifestivalid tugevdavad kogukonnatunnet ja toovad tulu kohalikele ettevõtetele, kuid põhjustavad ka elukeskkonna häiringuid
- Spordikeskused aitavad edendada tervist ja kogukondlikku sidusust, kuid nendega kaasnevad ka finantsriskid
- Suurvõistlused turgutavad turismimajandust



Žalgiris Arena, foto autor Meier

Kaughasartmängudelt laekuv maks kui võimalik lisaraha allikas spordi ja kultuuri rahastamiseks

Hasartmängumaksu laekumine Eestis (mln eurot)



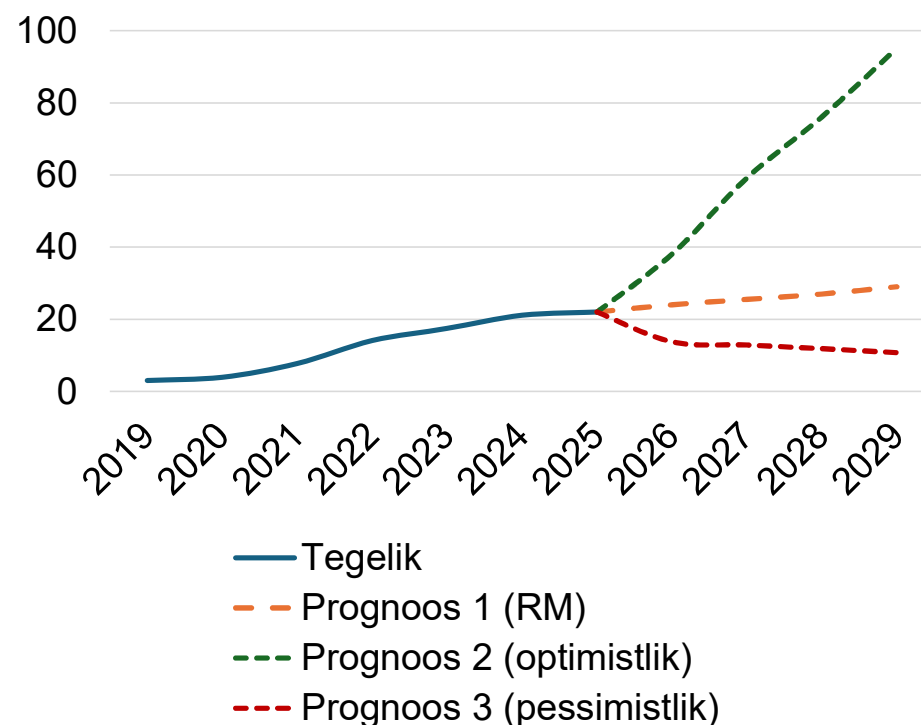
Allikas: EMTA ja Statistikaameti andmed

- Hasartmängumaksuga toetatakse ka praegu sporti, kultuuri ja muid valdkondi
- Internetipõhistelt hasartmängudelt laekuv maksutulu on kiiresti kasvanud
- Fookus välisurgudel - Eesti litsentsiga võimalik pakkuda teenuseid ka teiste riikide kodanikele
- Teised eelised: läbipaistev ja lihtne regulatiivne keskkond, atraktiivne maksusüsteem, e-teenused

Valdkonnas nähakse võimalust kiireks kasvuks, kuid see nõuab ka riskide maandamist

- Turuosalisel näeval perspektiivi valdkonna tegevusmahu ja maksutulu mitmekordistumiseks
- Eelduseks EMTA võimekuse tõstmine menetlustoimingute tegemisel ja atraktiivse maksumäära säilimine
- Lisaraha võimaldaks võimendada ettevõtete annetusi ja viia ellu spordiobjektide arendamise plaanid
- Vaja on maandada riske, eelkõige riigi maine ja rahapesuga seotuid

Kaughasartmängudelt laekuva maksutulu stsenaariumid (mln eurot)



Kokkuvõte

- Eesti ettevõtetel on võimalik tulumaksuvabalt annetada ca miljard eurot, kuid sellest mahust kasutatakse ära vaid väga väike osa
- Annetamise leviku kasvatamine võib vajada stimuleerivaid meetmeid
- Liikumisharjumus ning kultuuritegevuses osalemine võib hoida inimesi kauem hõives ja aktiivsena
- See võimaldaks leevendada tööjõupuudust ja tooks maksutulu
- Kaughasartmängudelt laekuv maks võib olla üks võimalik lisaraha allikas kultuuri ja spordi rahastamiseks





ARENGUSEIRE KESKUS

www.arenguseire.ee